

Posudek na diplomovou práci Evy Kučerové Dědění ze zákona

Zpracování výšece dědického práva, které pro své závažné dopady do osobních i majetkových poměrů právních nástupců zemřelého, zaslouží badatelskou pozornost. Právní úprava dědického práva vnáší právní jistotu a pořádek do právních poměrů po zemřelém, přispívá k požadavku právní ochrany třetích osob (věřitelů); současně zprostředkovává přechod hodnot zůstavitelem vytvořených na osoby jemu blízké.

Autorka si vytýčila za cíl popsat problematiku dědění ze zákona spolu s dalšími souvisejícími instituty dědického práva jako je vydědění a ochrana neopominutelných dědiců (srov. s. 3 a s.56).

Konstatuji, že uvedený cíl autorka plně naplnila. Po výkladu obecných předpokladů nabytí dědictví se soustředila na rozbor dědění ze zákona podle platného a účinného občanského zákoníku. K tomu přiřadila výklad o neopominutelných dědicích a o vydědění. Právní úpravou dědického práva již podle nového občanského zákoníku se zabývá na s. 41 n. K výrazným kladům práce patří výtečná práce s literaturou, citační aparát je veden mimořádně pečlivě. Rovněž seznam použité literatury vypovídá o tom, že autorka zná dobře relevantní publikovanou literaturu, kterou vhodně „oživuje“ odkazy na judikaturu soudů.

K práci mám tyto připomínky, resp. návrhy na doplnění.

Na s. 24 autorka kriticky pojednává o spolužijících osobách; zastává názor, že právní řád by se bez tohoto institutu obešel. Domnívá se, že by lidé, když spolu trvale žijí, měli uzavírat manželství popř. partnerství. To je sice pravda, na druhou stranu právo nemůže ignorovat sociální realitu. Odklon od manželství k němuž v celé Evropě dochází, obliba faktického spolužití osob opačného i stejného pohlaví, kterým se v řadě zemí dostává i rovnocenného právního postavení s manželstvím (v poslední době Francie) jsou nepřehlédnutelnou součástí života. Připomínám, že kategorie spolužijících osob byla při přípravě nového občanského zákoníku velmi důkladně diskutována a pro její ponechání byly předloženy poměrně pádné argumenty.

Na s. 28 autorka uvádí, že „se právní úprava snaží zabránit nástupnictví tzv. smějících se dědiců“. Jak v této souvislosti hodnotí zařazení šesté dědické třídy do nového občanského zákoníku; nemůže se v případě praneteřů a prasynovců, kteří mohou být povoláni k dědictví po zůstaviteli jednat právě o skupinu smějících se dědiců ?

Konečně nemohu souhlasit s tezí autorky (s. 56), že „úprava obsažená v OZ je dosti nepřehledná, a to vinou velkého množství novel, které rušili (!) či naopak přidávali (!) další a další paragrafy“.

Úprava dědického práva v současném občanském zákoníku zasluhuje kritiku, avšak nikoli z důvodu nepřehlednosti; právě přehlednost bývá v této souvislosti –ve srovnání s navrženou úpravou- nejednou oceňována.

Protože předložená diplomová práce Evy Kučerové naplnila požadavky kladené na tento druh prací, doporučuji její obhajobu.

V Praze dne 20.5.2013

Prof.JUDr. Jan Dvořák, CSc.